

สรุปผลการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไข
ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตาม
ตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

บทที่ 4

สรุปผลการดำเนินการมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

จากการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการประตุน้ำท่าทางงาม จังหวัดพิษณุโลก สามารถสรุปผลการปฏิบัติตามมาตรการฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เพื่อเสนอต่อสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบผลการดำเนินการติดตามตรวจสอบและพิจารณาให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

4.1. สรุปผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ปัจจุบันโครงการประตุน้ำท่าทางงาม จังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระยะก่อสร้าง ซึ่งมีแผนการก่อสร้าง พ.ศ. 2562 - 2566 ซึ่งดำเนินการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม ดังนี้

4.1.1 ด้านทรัพยากรกายภาพ

สภาพภูมิประเทศ กรมชลประทานดำเนินกิจกรรมการก่อสร้างในบริเวณพื้นที่ที่กันเขตไว้แล้วเท่านั้น โดยมีการกันเขตพื้นที่ก่อสร้าง และดำเนินการขุดเปิดหน้าดินในฤดูแล้ง มีการดำเนินการก่อสร้างอาคารประกอบ มีการปลูกไม้ยืนต้นบริเวณห้วยงาน และมีการเรียงหินป้องกันการกัดเซาะ แต่ยังไม่สามารถดำเนินการปลูกพืชคลุมดิน เพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน รวมถึงมีการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณพื้นที่ห้วยงาน และพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อให้เกิดความสวยงาม

คุณภาพอากาศ กรมชลประทานดำเนินการฉีดพรมน้ำบริเวณพื้นที่ก่อสร้าง เพื่อลดปัญหาด้านการฟุ้งกระจายของฝุ่นละออง อย่างน้อย 2 ครั้งต่อวัน มีการดำเนินการปิดคลุมรถบรรทุกที่ใช้ขนส่งอุปกรณ์ก่อสร้าง พร้อมกำหนดให้เจ้าหน้าที่ขับรถมีการตรวจสอบสภาพเครื่องจักร เครื่องยนต์ และยานพาหนะเป็นประจำ มีการควบคุมความเร็วของรถบรรทุกวัสดุอุปกรณ์ก่อสร้างให้ไม่เกิน 30 กิโลเมตรต่อชั่วโมง เพื่อลดปัญหาการฟุ้งกระจายของฝุ่นละออง และกำชับให้คนงานก่อสร้างใส่ผ้าปิดหน้าเพื่อป้องกันฝุ่นเป็นประจำ อีกทั้ง กรมชลประทานกำหนดให้ปฏิบัติงานและการก่อสร้างในช่วงเวลา 07.30 – 18.00 น. เท่านั้น

ทรัพยากรดิน การก่อสร้างโครงการมีการดำเนินการขุดเปิดหน้าดินเฉพาะบริเวณพื้นที่ก่อสร้างห้วยงานเท่านั้น รวมถึงนำดินที่ขุดเปิดหน้าดินทั้งหมดมาใช้ก่อสร้างองค์ประกอบโครงการและปรับสภาพพื้นที่บริเวณโครงการ

ธรณีวิทยาและการเกิดแผ่นดินไหว กรมชลประทานดำเนินการออกแบบอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างให้สามารถรองรับการเกิดแผ่นดินไหว และดำเนินการขุดเปิดหน้าดิน โดยขุดลอกเฉพาะหน้าดินที่มีรากไม้และอินทรีย์สารออก ความลึกเฉลี่ย 2 เมตร เพื่อป้องกันการชะล้างพังทลาย ของดินและพัดพาสิ่งสกปรก

วัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง กรมชลประทานได้มีการติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์โครงการในพื้นที่โครงการ มีการการขุดบ่อก่อสร้างในช่วงหน้าแล้งเท่านั้น โดยนำดินที่ได้มาใช้ก่อสร้างองค์ประกอบโครงการ และปรับสภาพพื้นที่บริเวณโครงการ และจำกัดพื้นที่กองดิน พื้นที่จัดวางวัสดุก่อสร้างให้อยู่บริเวณพื้นที่การก่อสร้างเท่านั้น อีกทั้งมีการบดอัดดิน ปรับถมดิน และฉีดพรมน้ำบริเวณพื้นที่ก่อสร้าง เพื่อลดการฟุ้งกระจายของฝุ่นละออง และเริ่มดำเนินการปลูกพืชคลุมดินภายหลังการก่อสร้างแล้วเสร็จในปี 2567 แต่ปัจจุบันได้มีการดำเนินการเรียงหินในร่องลวดตาข่าย (เกเบียน) เพื่อป้องกันการกัดเซาะ

เสียงและความสั่นสะเทือน กรมชลประทานกำหนดมาตรการให้เจ้าหน้าที่ควบคุมงาน และคนงานก่อสร้างต้องใส่อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล (Personal Protective Equipment, PPE) ในขณะปฏิบัติการ และกำชับให้ดำเนินการตามมาตรการความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด อีกทั้ง กรมชลประทานกำหนดให้ปฏิบัติงานและการก่อสร้างในช่วงเวลา 07.30 – 18.00 น. เท่านั้น มีการจัดประชุมและแจ้งผู้นำชุมชนการที่พิกาศัยใกล้พื้นที่โครงการอย่างสม่ำเสมอและแจ้งให้ทราบก่อนการก่อสร้างที่มีเสียงดังรบกวนหรือมีความสั่นสะเทือนเกิดขึ้น และมีช่องทางในการรับเรื่องราวร้องจากประชาชน สามารถร้องเรียนปัญหาได้ในที่ประชุมการมีส่วนร่วมและที่ทำการชั่วคราวที่งานก่อสร้าง

ตะกอน กรมชลประทานดำเนินการขุดเปิดหน้าดินและงานฐานรากในฤดูแล้งเท่านั้น และนำดินที่เกิดจากการขุดเปิดหน้าดินทั้งหมดได้มาใช้อก่อสร้างองค์ประกอบโครงการและปรับสภาพพื้นที่บริเวณโครงการ อีกทั้งมีการก่อสร้างคันดินในพื้นที่ก่อสร้าง เพื่อดักเศษวัสดุหิน หิน ตะกอนไม่ให้ถูกชะล้างลงสู่ลำน้ำ

การชะล้างพังทลายของดิน กรมชลประทานดำเนินการขุดเปิดพื้นที่ก่อสร้างเท่าที่จำเป็น อีกทั้งกำชับให้มีการดำเนินกิจกรรมที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อชะล้างของหน้าดินให้แล้วเสร็จก่อนฤดูฝน เพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

อุทกวิทยาน้ำผิวดิน กรมชลประทานดำเนินการก่อสร้างประตูระบายน้ำท่านางงามในช่องลัดในช่วงฤดูแล้ง ซึ่งปัจจุบันมีการขุดเชื่อมช่องลัดกับแม่น้ำยมแล้ว แต่ยังไม่มีการก่อสร้างองค์ประกอบใดในลำน้ำเดิม และมีการขุดลอกปรับปรุงแม่น้ำยมด้านเหนือและท้ายประตูระบายน้ำ เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบกับพื้นที่ท้ายประตูระบายน้ำ และการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณพื้นที่ห้วยงานและพื้นที่ข้างเคียง หากในช่วงน้ำหลากจะดำเนินการยกบานให้เหมาะสมกับมวลน้ำที่ไหลผ่านเข้ามา

คุณภาพน้ำผิวดิน กรมชลประทานดำเนินกิจกรรมก่อสร้างประตูระบายน้ำท่านางงามในช่วงฤดูแล้ง มีการก่อสร้างอาคารประกอบ คันดินในพื้นที่ก่อสร้าง เพื่อดักเศษวัสดุหิน หิน ตะกอนไม่ให้ถูกชะล้างลงสู่ลำน้ำ และดำเนินการก่อสร้างที่พักคนงาน อาคารสำนักงานให้อยู่ห่างจากแหล่งน้ำมากกว่า 50 เมตร พร้อมทั้งติดตั้งระบบบ่อเกรอะในที่พักคนงานของโครงการ เพื่อควบคุมไม่ให้เกิดการปนเปื้อนของสิ่งปฏิกูลลงสู่แหล่งน้ำ มีการปูพื้นบริเวณที่เติมน้ำมันเครื่องจักร เพื่อป้องกันน้ำมันการรั่วไหลลงสู่แหล่งน้ำ รวมถึงจัดวางถังขยะบริเวณที่พักคนงานอย่างเพียงพอ โดยให้ห้องจัดการบริหารส่วนตำบลท่านางงามเป็นผู้รับผิดชอบในการนำไปกำจัดอาทิตย์ละ 2 ครั้ง และจัดประชุมและแจ้งผู้นำชุมชนในพื้นที่โครงการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อรายงานความก้าวหน้าของโครงการ และแจ้งให้ทราบก่อนการก่อสร้าง

4.1.2 ด้านทรัพยากรชีวภาพ

สัตว์ป่า กรมชลประทานดำเนินการก่อสร้างในเขตพื้นที่ก่อสร้างเท่านั้น ซึ่งบริเวณพื้นที่การก่อสร้างไม่ได้เป็นแหล่งที่อยู่ของสัตว์ป่า จึงไม่ก่อให้เกิดการรบกวนต่อแหล่งที่อยู่อาศัยสัตว์ป่า รวมทั้งควบคุมไม่ให้คนงานมีการล่า และจับสัตว์ป่าบริเวณใกล้เคียง

สิ่งมีชีวิตในน้ำ กรมชลประทานมีการออกแบบทางผ่านปลาบริเวณลำน้ำเดิม ซึ่งปัจจุบันดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จ โดยกิจกรรมการก่อสร้างจะดำเนินการในช่วงฤดูแล้งเท่านั้น เพื่อลดผลกระทบจากตะกอนดินลงสู่แหล่งน้ำ อีกทั้งมีการติดตั้งระบบบำบัดสิ่งปฏิกูลชนิดบ่อเกรอะในที่พักคนงานของโครงการ เพื่อควบคุมไม่ให้เกิดการปนเปื้อนของสิ่งปฏิกูลลงสู่แหล่งน้ำ รวมถึงควบคุมคนงานไม่ให้เกิดการจับสัตว์น้ำในบริเวณพื้นที่ก่อสร้างทั้งในบริเวณห้วยงาน เหนือห้วยงาน และท้ายห้วยงาน

4.1.3 ด้านคุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์

ระบบชลประทาน กรมชลประทานดำเนินการก่อสร้างประตูละบายน้ำท่าทางงามในฤดูแล้ง ปัจจุบันอยู่ระหว่างการก่อสร้างอาคารประกอบยังไม่มีกิจกรรมที่จะต้องดำเนินการก่อสร้างในลำน้ำยม หากมีกิจกรรมดังกล่าวจะดำเนินการก่อสร้างทางเบี่ยงน้ำหรือทำการผันน้ำไปยังท้ายน้ำตามมาตรการกำหนด เพื่อให้การไหลของน้ำในลำน้ำยมสามารถไหลได้ตามปกติ ไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้น้ำ เพื่อประโยชน์ด้านการเกษตร อุปโภค บริโภค และระบบนิเวศของแหล่งน้ำ

เกษตรกรรมและปศุสัตว์ กรมชลประทานดำเนินการจัดประชุมชี้แจงรายละเอียดแผนการก่อสร้างโครงการให้แก่เจ้าของพื้นที่เกษตรกรรมที่ต้องสูญเสียที่ดินได้รับทราบก่อนการก่อสร้าง เพื่อให้เกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตล่วงหน้า

การใช้น้ำ กรมชลประทานดำเนินการก่อสร้างประตูละบายน้ำท่าทางงามในช่วงฤดูแล้ง โดยการก่อสร้างในบ่อก่อสร้าง เพื่อดักเศษวัสดุ ดิน หิน ตะกอน และอื่นๆ จากกิจกรรมการก่อสร้างไม่ให้ถูกชะล้างลงสู่ลำน้ำ

การบริหารการใช้น้ำ กรมชลประทานมีการดำเนินการภายใต้แผนการบริหารการใช้น้ำและองค์กรกลุ่มผู้ใช้น้ำ โดยในปี 2566 มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ เพื่อให้ประชาชนได้เตรียมความพร้อมและวางแผนการบริหารการใช้น้ำมีความเหมาะสม

การระบายน้ำและการบรรเทาอุทกภัย กิจกรรมการก่อสร้างดำเนินการในฤดูแล้งเท่านั้น และควบคุมไม่ให้เศษวัสดุหล่นไปในลำน้ำ ซึ่งเป็นเหตุให้เกิดการกีดขวางการไหลของน้ำ

การประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ กรมชลประทานมีการดำเนินการแผนการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำผิวดิน เพื่อติดตามผลกระทบทางคุณภาพน้ำที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตในน้ำ จากผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำผิวดิน พบว่า ดัชนีที่ตรวจวัดส่วนใหญ่มีค่าอยู่ในเกณฑ์คุณภาพน้ำเพื่อการคุ้มครองสัตว์น้ำจืด (เอกสารวิชาการสถาบันประมงน้ำจืดแห่งประเทศไทย ฉบับที่ 75/2530 ยกเว้น ค่าของแข็งแขวนลอย (SS) และค่าเหล็ก (Fe) ซึ่งทั้ง 2 ค่า เป็นค่าที่พบได้ตามธรรมชาติในช่วงฤดูฝน ทั้งนี้ในช่วงฤดูฝนหรือฤดูน้ำหลากไม่มีกิจกรรมที่ก่อสร้างประตูละบายน้ำท่าทางงามในลำน้ำ เพื่อป้องกันผลกระทบที่จะเกิดต่อคุณภาพน้ำ พร้อมทั้งกำชับไม่ให้คนงานก่อสร้างใช้เครื่องมือจับสัตว์น้ำที่ผิดกฎหมายบริเวณพื้นที่โครงการ

การใช้ประโยชน์ที่ดิน กรมชลประทานดำเนินการขุดเปิดหน้าดินและก่อสร้างห้วยงานเฉพาะบริเวณพื้นที่โครงการเท่านั้น เพื่อลดผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการที่ดินบริเวณพื้นที่โดยรอบ

พลังงานและไฟฟ้า กรมชลประทานมีการใช้ไฟฟ้าจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และยังไม่พบปัญหาไฟฟ้าตกหรือดับ ในกรณีที่ประสบปัญหาเรื่องไฟฟ้าตกหรือดับ และมีความเร่งด่วนในการก่อสร้างจะดำเนินการติดต่อประสานงานกับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอบางระกำให้เข้าดำเนินการแก้ไขในทันที เพื่อป้องกันผลกระทบที่จะเกิดขึ้น

การคมนาคมขนส่ง กรมชลประทานดำเนินการก่อสร้างถนนทดแทนในพื้นที่ห้วยงาน เพื่อให้ชาวบ้านสามารถสัญจรผ่านได้ อีกทั้งยังมีการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ ติดตั้งอุปกรณ์ไฟฟ้าแสงสว่างให้เพียงพอ ป้ายจราจร และเครื่องหมายจราจรอย่างชัดเจน รวมถึงป้ายเตือนตั้งแต่ทางเข้าโครงการ และกำชับให้เจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่ขับรถขนส่งให้ขับรถขนส่งวัสดุในความเร็วที่ควบคุมได้ไม่เกิน 30 กม./ชม. ที่ผ่านชุมชนและไม่เกิน 80 กม./ชม. ในพื้นที่ทั่วไป พร้อมกับมีการดำเนินการฉีดพรมน้ำเพื่อลดปัญหาการฟุ้งกระจายของฝุ่นละออง อย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง เพื่อลดฝุ่นละอองที่เกิดขึ้น

การจัดการน้ำเสีย สิ่งปฏิกูล และขยะมูลฝอย กรมชลประทานดำเนินการสร้างห้องน้ำ ห้องส้วม และระบบบ่อเกรอะ อย่างถูกสุขลักษณะ รวมถึงจัดเตรียมภาชนะรองรับขยะมูลฝอยให้เพียงพอและวางกระจายตามบริเวณต่าง ๆ โดยรอบพื้นที่ก่อสร้าง พร้อมทั้งประสานให้องค์การบริหารส่วนตำบลท่านางงาม เข้ามาดำเนินการเก็บรวบรวมไปกำจัดตามหลักวิชาการอาทิตย์ละ 2 ครั้ง

การจัดการลุ่มน้ำ กรมชลประทานดำเนินการตัดไม้ออกจากพื้นที่ก่อสร้างโครงการเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และภายหลังจากการใช้พื้นที่จะมีการปรับสภาพพื้นที่ และปลูกพืชคลุมดิน ซึ่งจะดำเนินการในปี 2566 อีกทั้งยังดำเนินการก่อสร้างประตูระบายน้ำท่านางงามในบ่อก่อสร้าง เพื่อป้องกันไม่ให้เศษวัสดุ ดิน หิน และตะกอนที่เกิดจากกิจกรรมการก่อสร้างถูกชะล้างลงสู่แหล่งน้ำ

4.1.4 ด้านคุณค่าต่อคุณภาพชีวิต

เศรษฐกิจและสังคม กรมชลประทานดำเนินการจ่ายค่าชดเชยที่ดินและทรัพย์สินในราคาที่เหมาะสม และมีการจ้างแรงงานในท้องถิ่น เพื่อลดปัญหาด้านสังคมและเป็นการสร้างรายได้ให้กับราษฎรในชุมชน และมีการดำเนินการฉีดพรมน้ำเพื่อลดปัญหาด้านการฟุ้งกระจายของฝุ่นละออง อย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง และกำชับให้เจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่ขับรถควบคุมความเร็วของรถบรรทุกที่วิ่งผ่านชุมชน อีกทั้งมีแผนประชาสัมพันธ์โครงการ และการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยมีการชี้แจงความก้าวหน้าของการดำเนินงานให้กับชุมชนได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง

สุขภาพอนามัยและการบริการสาธารณสุข

- **การศึกษาสิ่งคุกคามทางชีวภาพ** กรมชลประทานร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิษณุโลก และสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 2 จังหวัดพิษณุโลก ดำเนินงานตามแผนป้องกันและติดตามการเฝ้าระวังโรคติดต่อที่มีน้ำและอาหารเป็นสื่อ เพื่อนำอุจจาระของคณงานก่อสร้างไปตรวจวินิจฉัยเกี่ยวกับหนองพยาธิ อีกทั้งยังมีการดำเนินงานตามแผนป้องกันและติดตามการเฝ้าระวังพาหะและโรคติดต่ออันตราย โดยแมลง เพื่อเก็บข้อมูลผู้ป่วยโรคติดต่อโดยแมลง โดยสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 2 จังหวัดพิษณุโลก

- **การศึกษาสิ่งคุกคามทางสังคม** กรมชลประทานพิจารณาและให้ความสำคัญกับการจ้างแรงงานในท้องถิ่น โดยเฉพาะกลุ่มผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการเป็นลำดับแรก ก่อนจะพิจารณากลุ่มแรงงานอื่นตามลำดับต่อไป รวมทั้งประชาสัมพันธ์โครงการและเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อโครงการ

- **การศึกษาสิ่งคุกคามทางการยุทธศาสตร์** กรมชลประทานมีจัดจ้างแรงงานในท้องถิ่นคิดเป็นร้อยละ 20 และแรงงานอื่น ๆ ที่มีความชำนาญเฉพาะทางเพิ่มเติม พร้อมทั้งมีการตรวจสอบประวัติคนงานก่อสร้างโครงการ รวมถึงมีการจัดให้ความรู้ด้านการทำงานที่ปลอดภัย และจัดหาอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลไว้สำหรับผู้ปฏิบัติงานและผู้มาติดต่อประสานงานในปริมาณที่เพียงพอต่อความต้องการ

- **การศึกษาสิ่งคุกคามทางสุขภาพจิต** กรมชลประทานมีการดำเนินงานในรูปแบบการประชาสัมพันธ์ของโครงการตามแผนประชาสัมพันธ์โครงการ และการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อสร้างความรู้และความเข้าใจของประชาชน พร้อมทั้งให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาด้านความกังวลอันเนื่องมาจากการก่อสร้างโครงการ

- **การศึกษาด้านสุขภาพอนามัยทั่ว ๆ ไปของประชาชน** กรมชลประทานร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิษณุโลกดำเนินการตามแผนป้องกันและติดตามการเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม โดยในปี 2566 มีการสำรวจคุณภาพน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ตรวจสอบสารเคมีในเลือด จัดอบรมผู้ประกอบการร้านอาหาร และจัดทำสื่อให้ความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ และสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 2 ดำเนินการตามแผนป้องกันและติดตามการเฝ้าระวังพาหะและโรคติดต่อมาโดยแมลง โดยในปี 2566 มีการดำเนินงานเป็นการสำรวจทางด้านกีฏวิทยา เก็บข้อมูลและติดตามผู้ป่วยโรคติดต่อมาโดยแมลงสำรวจแมลงพาหะนำโรค และการเก็บข้อมูลผู้ป่วยโรคติดต่อมาโดยแมลง เพื่อติดตามการเปลี่ยนแปลง

- **การศึกษาด้านภาวะโภชนาการ** กรมชลประทานดำเนินการตามแผนประชาสัมพันธ์โครงการและการมีส่วนร่วมของประชาชน มีดำเนินการด้านงานประชาสัมพันธ์ของโครงการ สร้างความรู้และความเข้าใจของประชาชน พร้อมทั้งให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาด้านความกังวลอันเนื่องมาจากการก่อสร้างโครงการ อีกทั้งยังดำเนินการร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิษณุโลก ดำเนินการตามแผนป้องกันและติดตามการเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม โดยในปี 2566 มีการสำรวจคุณภาพน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค

- **การศึกษาด้านการบริการทางการแพทย์และสาธารณสุข** กรมชลประทานมีการกำชับให้คนงานก่อสร้างรักษาความสะอาดภายในพื้นที่ก่อสร้างและบริเวณบ้านพักคนงานอย่างสม่ำเสมอ และมีการจัดเตรียมอุปกรณ์ป้องกันด้านความปลอดภัยในการทำงานแก่คนงานอย่างเพียงพอ

- **การศึกษาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม** กรมชลประทานร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิษณุโลก จัดทำแผนป้องกันและติดตามการเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ปัจจุบันพื้นที่ก่อสร้างห้วยงานมีอาคารและที่พักของคนงานและเจ้าหน้าที่โครงการ (ชั่วคราว) พร้อมทั้งจัดให้มีระบบสาธารณสุขอุปโภค ระบบสุขาภิบาลที่ถูกสุขลักษณะ มีอุปกรณ์และภาชนะรองรับมูลฝอย และของเสียที่เกิดขึ้นจากโครงการ ในปริมาณที่เพียงพอ โดยมีองค์การบริหารส่วนตำบลท่านางงามเป็นผู้รวบรวมและนำไปกำจัดตามหลักวิชาการอาทิตย์ละ 2 ครั้ง เพื่อป้องกันปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งจัดหาน้ำเพื่อบริโภคมีปริมาณที่เพียงพอ และสะอาดถูกสุขลักษณะสำหรับเจ้าหน้าที่ และคนงานก่อสร้าง

- **การศึกษาด้านประชากรศาสตร์** กรมชลประทานมีการจ้างแรงงานท้องถิ่นประมาณร้อยละ 90 การท่องเที่ยว กีฬา แหล่งนันทนาการ และสุนทรียภาพ ปัจจุบันอยู่ระหว่างการดำเนินการก่อสร้างห้วยงานและอาคารประกอบ หากดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จจะดำเนินการตามมาตรการ พร้อมทั้งมีการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณห้วยงาน และพื้นที่ใกล้เคียงให้มีความกลมกลืนและใกล้เคียงกับสภาพแวดล้อมเดิมก่อนมีโครงการ

การชดเชยทรัพย์สิน กรมชลประทานมีแผนการประชาสัมพันธ์โครงการให้ผู้ได้รับผลกระทบได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการอย่างต่อเนื่องและมีการจ่ายค่าชดเชยที่ดินและทรัพย์สินในราคาที่เหมาะสมและเป็นธรรม

4.2 สรุปผลการปฏิบัติตามมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ปัจจุบันโครงการประจวบชัยนาทนางาม จังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระยะก่อสร้าง ซึ่งดำเนินการปฏิบัติตามมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ดังนี้

4.2.1 ด้านทรัพยากรกายภาพ

ตะกอน กรมชลประทานดำเนินการขุดเปิดหน้าดินในช่วงฤดูแล้งเท่านั้น อีกทั้งมีการเรียงหินในร่องลวดตาข่าย (เกเบี่ยน) บริเวณคันกันน้ำ เพื่อป้องกันปัญหาการกัดเซาะดินที่อาจเกิดขึ้น และจะมีการปลูกพืชคลุมดินภายหลังที่มีการก่อสร้างใกล้แล้วเสร็จ

อุทกวิทยาน้ำผิวดิน ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคเหนือตอนล่าง กรมชลประทาน ดำเนินการตามแผนการติดตามตรวจสอบด้านอุทกวิทยาน้ำผิวดิน ตั้งแต่ปี 2564 ถึงปัจจุบัน โดยในปี 2564 มีการติดตั้งสถานีโทรมาตรวัดระดับน้ำอัตโนมัติ Y.50 จำนวน 1 สถานี บริเวณด้านเหนือ และสถานี Y.16 บริเวณท้ายน้ำ เพื่อบันทึกข้อมูลระดับน้ำ และปริมาณน้ำท่าในส่วนของการตั้งประตูระบายน้ำได้มีการติดตั้งเสาวัดระดับน้ำแล้ว ปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการติดตั้งแผ่นวัดระดับน้ำ (Staff Gauge) สำหรับบริเวณท้ายน้ำ มีสถานี Y.16 ของศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคเหนือตอนล่างเดิมอยู่แล้ว ซึ่งสามารถนำข้อมูลมาตรวจสอบได้ จึงมิได้มีการติดตั้งสถานีท้ายน้ำเพิ่มเติม ซึ่งจะนำข้อมูลจากสถานีดังกล่าว มาใช้ในการตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงของระดับน้ำ และปริมาณน้ำท่า

คุณภาพน้ำผิวดิน กรมชลประทานดำเนินการภายใต้แผนติดตามตรวจสอบด้านคุณภาพน้ำผิวดิน ตั้งแต่ปี 2563 - 2575 โดยในปี 2566 ดำเนินการเก็บตัวอย่างน้ำผิวดินจำนวน 9 จุดเก็บตัวอย่าง จำนวน 2 ครั้ง โดยดำเนินการเก็บตัวอย่างคุณภาพน้ำผิวดิน ครั้งที่ 1 เดือนธันวาคม 2565 และครั้งที่ 2 คาดว่าจะดำเนินการเก็บตัวอย่างช่วงเดือนสิงหาคม 2566

คุณภาพน้ำใต้ดิน กรมชลประทานดำเนินการภายใต้แผนติดตามตรวจสอบระดับน้ำใต้ดินและคุณภาพน้ำใต้ดิน ตั้งแต่ปี 2563 - 2575 โดยในปี 2566 มีแผนดำเนินการเก็บตัวอย่างน้ำใต้ดินจำนวน 4 จุดเก็บตัวอย่าง จำนวน 2 ครั้ง โดยดำเนินการเก็บตัวอย่างคุณภาพน้ำผิวดิน ครั้งที่ 1 เดือนมีนาคม 2566

4.2.2 ด้านทรัพยากรชีวภาพ

สิ่งมีชีวิตในน้ำ กรมชลประทานมีการดำเนินงานร่วมกับกรมประมงภายใต้แผนการติดตามตรวจสอบด้านนิเวศวิทยาทางน้ำและทรัพยากรการประมง โดยมีแผนดำเนินการเก็บตัวอย่างปลา แพลงก์ตอนพืช แพลงก์ตอนสัตว์ และสัตว์หน้าดิน จำนวน 9 จุด จำนวน 2 ครั้งต่อปี ดำเนินการครั้งที่ 1 เดือนเมษายน 2566

4.2.3 ด้านคุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์

ระบบชลประทาน กรมชลประทานได้มีการขุดเปิดหน้าดิน และมีการขยายลำน้ำยมแล้ว แต่ยังไม่มีการสร้างสิ่งกีดขวางลำน้ำ พร้อมทั้งมีการติดตามตรวจสอบการระบายน้ำไปทางท้ายน้ำ ทางช่องลัด และลำน้ำเดิม อย่างสม่ำเสมอทุกวัน

การระบายน้ำและการบรรเทาน้ำท่วม ปัจจุบันมีการดำเนินการบริเวณลำน้ำยม และติดตามตรวจสอบการระบายน้ำไปทางท้ายน้ำ โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง

การประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ปัจจุบันอยู่ระหว่างการก่อสร้างในปีที่ 4 ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดพิษณุโลกมีการดำเนินการมาตรการดังกล่าว ปัจจุบันยังไม่มีผลทำให้เกิดผลกระทบกับกิจกรรมการประมงของประชาชน และได้มีการหารือร่วมกันถึงแนวทางการประกาศเขตอนุรักษ์ทรัพยากรประมง เพื่อป้องกันประชาชนเข้ามาจับสัตว์น้ำในทางผ่านปลา

การใช้ประโยชน์ที่ดิน กรมชลประทานได้ดำเนินการกองและเก็บวัสดุก่อสร้าง และเครื่องจักรต่างๆ โดยกำหนดให้มีการจัดวางอยู่ในพื้นที่เขตก่อสร้าง

4.2.4 ด้านคุณค่าต่อคุณภาพชีวิต

เศรษฐกิจและสังคม กรมชลประทานดำเนินการสำรวจสภาพเศรษฐกิจสังคม โดยการสำรวจสภาพเศรษฐกิจสังคม ติดตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพความเป็นอยู่ รวมถึงข้อคิดเห็น และข้อห่วงกังวลของผู้ได้รับประโยชน์ และได้รับผลกระทบจากโครงการแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2564 ซึ่งผลจากการสัมภาษณ์ครัวเรือนตัวอย่างในพื้นที่รับผลกระทบจำนวน 13 ราย พบว่า ผลกระทบทางบวก ครัวเรือนตัวอย่างส่วนใหญ่คาดว่าจะการดำเนินงานโครงการจะทำให้มีน้ำชลประทานเพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 46.15 มีแหล่งท่องเที่ยวและพักผ่อนหย่อนใจเพิ่มขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้นทั้งรายได้จากการประกอบอาชีพทางการเกษตรและอาชีพเสริมอื่นๆ ทำให้ลูกหลานกลับมาทำการเกษตรเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 15.38 เท่ากัน และผลกระทบทางลบ ครัวเรือนตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุว่า การดำเนินงานโครงการส่งผลกระทบต่อสภาพ/วิถีชีวิตของชุมชนเปลี่ยนแปลงไป สมาชิกในครัวเรือนต้องออกไปหางานทำนอกชุมชน และอาจทำให้เกิดความขัดแย้งในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 7.69 เท่ากัน ถึงแม้ผู้ที่ได้รับผลกระทบจะมีที่ดินทำกินลดลง ต่างก็ระบุว่ายังมีที่ดินเพียงพอต่อการประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 92.31